

רועי חן

החלום הגדול של יפתח בן-שם

ביום ראשון, כך החליט, ייפטר מכל המאהבות שלו. הגיעה העת לכרות את עץ השקרים המסועף הזה. רק אז, טהור ותמים, ישר ובוגר, ירשה לעצמו להידפּק על דלתה של אהובתו האמתית, הצעירה ארוכת הצוואר.

באותם ימי אביב תל-אביביים נהג לפגוש באופן קבוע, פחות או יותר, שבע נשים שונות. כולן מבוגרות ממנו. שתיים מהן ידעו על קיום האחרות, שתיים מהן חשדו, לשתיים מהן לא היה אכפת, ואחת לא העלתה על דעתה כי אפשרי הדבר. תחילה חשב להקדיש לפרדה שבוע שלם, יום לכל אחת מהבנות, אך לבסוף מצא כי זה עלול להיות השבוע המייסר בחייו, והגרוע מכול – הוא יתרחק בשבוע מיעל, הציירת ארוכת הצוואר.

יפתח בן-שם התעורר בצעקה בשעה שמונה לפנות בוקר, ובידו מברשת שיניים יבשה. בימים רגילים נהג לקום בסכיבות אחת בצהריים. זה ארבעה ימים לא התגלח, כדי לשוות לפניו מראה מעורר רחמים. זיכרון עמום מליל אמש עלה במוחו המטושטש: הוא יצק משחה על מברשת השיניים, לקח אותה איתו למיטה וציחצח את שיניו, בעודו קורא את העמודים האחרונים ב"שקיעתן וזריחתן של יצאניות צמרת" מאת אונורה דה בלזק. הנקודה במשפט האחרון שמה קץ גם לערנותו, ועיניו נחתמו בשעוות הדמיון.

מעולם לא נפגש עם כל מאהבותיו באותו יום, והציפייה זרעה בלבו פחד. "מן הקשה אל הקל", לחש לעצמו. עליו להיפרד ראשית מהגר – הבעייתית והדרמטית שבאהובותיו – ולחתום את המסע בסביון – האדישה, שבן-לילה תמצא לו מחליף. הוא היה גבר בעל חזות נורמלית מטעה, לא גבוה במיוחד (באותו בוקר יום ראשון אפילו נדמה נמוך מן הרגיל) ובעל כפות רגליים קטנות ומצחיקות. ייתכן כי משח את שעריו בקרם קוקוס מחיה, אך אפשר גם שקרקפתו פשוט נצרה באורח פלא את ניחוח התינוק האוורירי והמתקתק. במהלך שלושת החודשים האחרונים היה מזמזם באדישות שיר צועני רווי אנחות בכל רגע שבו לא עישן או שתה חלב חם. האם היה בן עשרים וארבע או שלושים וארבע? האם טבעת הכסף על זרתו טבעת נישואין היא? ובעצם,

האם בכלל נדרש גבר להיות נשוי כדי לאמץ לעצמו מאהבת? – מוטב שלא נציג שאלות דומות להבא, שכן חיפוש המציאות באגדה הוא פתטי.

ברור שלא היה איש רגיל. בצליעה ריקודית, תוך גירוד זיפיו וזמזום שיר צועני, ירד יפתח בן-שם מביתו שכרחוב ישראל'ס. משאית זבל, שנהגה אחר לקום, קידמה את פניו. לרגע התמהמה ותהה אם יום ראשון הוא יום המתאים לפְרְדה המונית שכזאת. לו חי באיטליה, היה זה יום מושלם לפרדה. יום חופש ושחרור. הוא יכול היה להיפגש עם יעל האיטלקייה (ג'וליה היתה מתקראת לבטח, או אפילו ג'ולייטה) בערבו של אותו יום ראשון, בתום מסע הפרדה, כולו שלה, תמים וטהור. למאהבות שמהן נפרד היתה ניתנת האפשרות להיטמע בהמון ולהטביע בו את יגונן. הן היו יכולות להריק כוסית ולעכל את הבשורה, ואולי אגב כך לפגוש בצעיר אחר שישמח את לבן. אח, איטליה...

– "בני ברק," אמר לנהג וקירב את ברכיו אל לבו במושב האחורי של המונית.

– "תוריד ת'רגליים," פלט הנהג בזעם.

1. הגר

הירידה אל המקלט היתה מצחינה כתמיד, אך באותו בוקר נדמתה לו הצחנה מתוקה. "מתחילים," חשב. עוד מילדות נהג לדבר לעצמו ברכים. "ניפרד מהגר ואז יהיה פשוט יותר להיפרד מכל השאר." חתול שזינק במעלה המדרגות החריד אותו. כתובת חדשה נוספה על הקיר: "זונה – תמות." הוא האמין שזה סימן מלמעלה. גם כך היה הקשר הזה מתועב בבסיסו. היא חיכתה לו, כהרגלה, ללא כיסוי ראש, קירחת ומאופרת, בתחתוניה הגדולים יתר על המידה. לרגע אחד, כמתוך אינסטינקט חייתי, הוא התקדם צעד אחד בלבד, וחיך את חיוכו הנורא לעבר גופה המתרומם אליו. אך עד מהרה השתלט על עצמו וביקש ממנה להתלבש. היא הבינה שדבר-מה אינו כשורה, ובעודה מתלבשת, כדי להפיג את המתח, סיפרה על מעלליו האחרונים של בעלה הלא-יוצא. הוא אף פעם לא ידע אם להאמין לה. ארבעה חודשים אחרי שהכירו הודתה בפניו ששמה אינו הגר, אך את שמה האמיתי סירבה לגלות. גם לא את מקום מגוריה, את גילה, או כל פרט אישי אחר. הוא תיאר לעצמו כי ילדה לא פחות משלוש פעמים, ולפחות עובר עיקש אחד שוחרר מכרסה בניתוח קיסרי. ככל שידע עליה פחות, כן גברה תאוותו. הם הכירו בפסח, בשוק, כשבחר אתרוג.

– "הגר, אני מבקש שתשבי." אמר, והיא התיישבה בצייטנות על המזרן המעופש, מציתה ברל סיגריה שנח במאפרה מאז פגישתם האחרונה. "נורא קשה לי להגיד את זה." התפתל.

– "יפתח," אמרה הגר ופלטת טבעות עשן. "אני יודעת. ראיתי את הפגישה הזאת הלילה בחלום."

– "מה זאת אומרת?" שאל יפתח.

– "אתמול נרדמתי מוקדם, בשמונה בערך, ומיד ראיתי חלום. אתה עמדת על הירידים על הגג של בית הכנסת, עירום, כל הדרם ירד לך לראש, וכששאלתי למה את עושה את זה, ענית שטוב לך ככה. קמתי והלכתי לשירותים. לפני שנרדמתי שוב, הבנתי שאתה בצרה. שאתה צריך הפסקה." דמעות אילמות החליקו על לחיי התפוח העגלגלות שלה, והיא דמתה לילדה קטנה ורצינית. "אבל ראיתי גם שהכול יסתדר, ושתחזור אלי. בעוד מספר זוגי של ימים... אין לדעת כמה, שניים, ארבעה, ארבעים... אני רוצה שתדע שאני לא כועסת. בעזרת השם, הכול יסתדר."

– "תקשיבי," מילמל יפתח.

– "רצייתי להאמין שזה רק חלום."

כאן קרה דבר-מה שהפתיע את יפתח. הגר מחתה את עיניה בחווקה, קינחה את אפה בממחטה כחולה שתמיד שמרה בכיס שמלתה, נישקה את יפתח על מצחו ויצאה בריצה מהמקלט.

יפתח נותר עם משקע בלתי-מובן בנפשו. בידו החזיק לא-כלום ופיו היה ריק משירים צועניים. הוא ציפה לצרחות, לקללות, האמין שייאלץ לתלוש אותה מעליו, חשש שתאחז במכנסיו ותיגרר אחריו במעלה המדרגות. דימיין כיצד חובשי הכיפות העוברים-ושבים יורקים עליהם, סוקלים אותם, הכין את עצמו לאלימות. אבל ככה? נשיקה במצח ושלום, מספרים זוגיים?...

ברוך שפטרנו. מטורפת.

2. לבנה

טעמו של קפה הפוך מתוק מדי בכוסות קלקר, לנצח יזכיר לו את לבנה. הם נהגו לשתות אותו בגן ליד "הבימה". גם באותו בוקר חיכתה לו לבנה על הספסל המלוכלך הקבוע, ושתי כוסות הקפה שהכינה במזנון התקררו לרגליה, כאילו ויתרה עליהן. התול שחור שעניו חודרות התקדם לקראתה, אך היא

לא חשה בו. היא לא התרגשה מחיות גבריות ומגברים חייתיים. בידה החזיקה טקסט מוכתם ומקומט, "שיר השירים – המחזמר", ובהתה בו בלי להבין אף אות. שנים שהיא מגלמת נשים מטורפות, ומעולם לא חשבה שמהו מהן דבק בה.

– "שלום לבנה, תודה על הקפה." פתח יפתח.
– "עזוב, יפתח, אני לא ילדה קטנה. באת להיפרד ממני, נכון? תגיד את זה פשוט, יש לי מספיק הצגות בעבודה, בחיים הייתי מעדיפה קצת פחות דרמה."

– "זה לא נכון! למה את אומרת את זה... באמת... לפעמים את פשוט..."
יפתח הצית סיגריה ביד רועדת.

– "גזע..." אמרה לבנה. "מה זאת אומרת? אני צודקת?! אני לא מאמינה, אתה באמת..." חיוך רחב סדק את השפתון היבש על שפתיה. היא עדיין לא לגמה אף לא לגימה אחת מן הקפה.

– "כן." אמר יפתח, וחיוכה קפא.

– "אומלל!" צווחה לבנה בפאתוס אשר נשמע אִמְתִּי מפיה, וסטרה לו בכוח אדיר. פניו האדימו, והדם הלם ברקותיו. "סליחה, סליחה..." אמרה וליטפה את שערו. "אני לא מאמינה שאיזו דוסית מבני ברק עדיפה עלי בעיניך."

– "אל תגירי את זה, היא אישה מאוד טובה."

– "אישה טובה זה אימא," אמרה לבנה. "וגם זה לא תמיד."

– "זה לא קשור אליה."

– "אויש, מספיק."

– "סליחה," אמר יפתח בלי לדעת למה.

– "למה? תגיד לי למה? אחרי כל מה שעשיתי בשבילך." יפתח תהה אם

לספר לה את האמת, אך במקום זאת אמר פשוט:

– "אני לא יכול יותר."

– "אבל אתה אף אחד בלעדי," לחשה בעצב.

– "אני יודע."

הם ישבו בדממה שעה ארוכה, עד שאמרה לבנה: "אם אתה באמת רוצה ללכת, לך עכשיו. לפני שאני אעשה משהו מביך." יפתח התרומם מהספסל. הוא רצה לומר משהו נחמד.

– "אני אזכור אותך תמיד. אני אמשיך לבוא להצגות כדי לראות אותך.

מתי הבכורה של שיר השירים, ביום שלישי הבא, לא?"

– "יפתח, אני שונאת אותך עכשיו. אז לך לזונות שלך ותחזור כשתגמור."

אמרה לבנה בסגנונה, ולעצמה הוסיפה ללא קול: "עזה כמות השנאה... בן זונה."

3. ריקי

אל ריקי הגיע רק לקראת אחת. הוא הלך את כל דיזנגוף ברגל, והתעכב בכיכר. יונים שצבען מקולקל המו בלי הרף והתיישבו על כובעו של איש שחור ציפורניים. הוא בהה במזרקה בריכוז, מצפה שתאמר לו משהו, אך היא לא אמרה דבר. "לך!" צעק האיש ליונה שמנה במיוחד שגנבה את הלחם מאחרות. ויפתח ציית והלך. הוא קבע עם ריקי מחוץ לגן הילדים שברחוב לוי יצחק. ריקי שתתה מיץ תפוזי וליטפה ברגלה המסונדלת את עורפה של המדרכה הלוחשת. שדיה הגדולים התמלאו עם כל נשימה. לפעמים, כשהביטה על עצמה מן הצד, היה עולה חיוך בלתי־נראה על שפתיה. היא הצחיקה את עצמה. "איזו חיה חושנית אני," אמרה בציניות, מאמינה שהיא, אם לשניים, איבדה כל סממן נשיות שיתכן שהיה בה אי פעם. היא הזכירה לעצמה תכופות ליישר את הגב, אך תמיד חזרה לעקמימות הנוחה והמופרת. יפתח העניק לה סוד, דבר שמעולם לא היה לה. היא חשדה שהיא אינה היחידה שהוא מעניק לה את הסוד הזה, אבל לא התעכבה יותר מדי על הנושא. היא ויפתח מנהלים רומן במשך שנתיים, והיא בטוחה כי היא מכירה אותו טוב יותר משהוא מכיר את עצמו.

– "מה כבר קרה שזה לא יכול לחכות?" שאלה ריקי את יפתח כמו היתה אשתו, ומבטה נעוץ בשער הגן הסגור. הורים אחרים התקבצו על הברזלים כתלמידים נבוכים, מגלגלים צרורות של מפתחות על אצבעותיהם. מה שנראה חריקת המפתחות על יפתח. "בורגנות," חשב לעברם.

– "ריקי, דיברנו על זה לא מזמן, אני לא רוצה יותר. בואי נפסיק."
– "איזה שטויות," הפטירה ריקי. "הנה גיא ותומר, תעזור לי עם זה." הוא החזיק את התיק, את המיץ ואת השד־יוד־מה־עוד, בזמן שהיא הרימה את גיא ותומר לנשיקת הפגישה.

– "ריקי... אמר ונאנח.

– "נדבר על זה בבית, בוא."

הם צעדו במורד הרחוב לכיוון ארלוזורוב, מקרטעים, כל אחד מחזיק ילד ואביזרים נלווים. בתחילת היחסים ביניהם היתה ריקי מפוחדת כל הזמן, אך לאחר שגילה בעלה את הקשר, לא חששה להזמין את יפתח לביתם. בעלה

נהג לחזור מאוחר ממערכת העיתון שבה עבד כמגיה. גיא, ילדה הבכור, ביקש פעם מיפתח לעשות לו "אווריון", ויפתח הבין שטעה טעות מרה כשהסכים להגיע לביתה. אך המשיך להגיע. היה לו נוח עם ריקי, היא היתה בשלנית מעולה.

– "ריקי, אי-אפשר יותר!" לחש, כדי שלא להעיר את תומר שנרדם על כתפיו.

– "למה אתה מתעקש? למה באמצע הרחוב צריך לפתור דברים?" אמרה והוסיפה, "הכנתי פשטידת יוגורט קרה."

– "ריקי, די!" אמר לפתע יפתח, ושמט את תומר מידיו בלי שהתכוון. הילד פרץ בבכי, וריקי איבדה את העשתונות.

– "מה? מה זה? מה קרה?" חזרה ושאלה. "אתה לא אוהב אותי יותר?"

יפתח נאנח. הילד בכה. המיץ נשפך. השמש קפחה.

– "בסדר, אז אתה לא אוהב. אז מה? בגלל זה צריך להפסיק הכול? אתה הרי יודע כמה טוב לנו, המשיכה. "יש לך מישהי אחרת? אבל זה הרי לא מעכשיו! אז למה פתאום עכשיו? מה, היא מכריחה אותך לעזוב אותי?"

– "לא. אני רוצה."

– "אתה פשוט ילד פחדן. שנתיים מהחיים שלי נתתי לך. תתבייש."

– "אני מתבייש."

– "אני לא צוחקת."

– "אני יודע."

בתנועה חדה השליכה ריקי את המיץ לצדו השני של הרחוב, עזבה את הילדים בוכים על המדרכה, עם התיקים, והתרחקה בצעדים מהירים. יפתח הביט על הילדים במבוכה, פנה לכיוון השני ונעלם בין הסמטאות, מהר ככל שיכול.

– "שלוש מאחורי," חשב.

*

בשעה ארבע בערך, הגיע יפתח למסקנה כי נשים מעוררות בו חלחלה. אבל יעל הרי שונה. היא לא בחרה בו כתירוץ, כסוד, כחיים מקבילים. היא פשוט אוהבת. והוא מוכרח להיטהר למענה. דבר אחד בטוח, אין הוא יודע עוד מי הבעייתית יותר, ומי דרמטית יותר בין מאהבותיו. הוא חש כי מעולם לא הכיר אותן, וידע כי כעת, לאחר שנפרד מהן, הן מתפללות שירחיק ככל האפשר ויישא איתו את חטאן – או שיחזור אליהן מלא חרטה. מימי נעוריו אהב יפתח

להציץ לסמטאות בין החנויות ברחוב אלנבי. הוא ידע בבירור כי בין שתי חנויות מסוימות נמצא "הבית של ניקול", שבו ניתן לאהוב תמורת כסף. הוא התעכב בין שתי החנויות המסוימות האלה, אך היום היה חם, ואף נפש חיה או חצי חיה לא יצאה את המקום ולא באה אליו. עם כל צעד התחזקו הכאבים בחוזה. הוא שאל את עצמו מדוע כל כך קשה עליו הפְּרָדָה, ולא עלה בידו לענות.

4. מרים

מרים נופפה בזרועותיה הגדולות כשהבחינה בו מלמעלה. היא בדיוק תלתה כביסה. האטבים המתינו לתורך על כתפיות סינרה המוכתם. היא פתחה לו את הדלת, ומתנשף הוא נכנס אל הדירה כאל ביתו שלו, הוציא בקבוק מי ברז קרים מן המקרר ולגם היישר מן הפייה. על השולחן במטבח הבחין בעיתון שהשאיר בביקורו האחרון, המלחיה ניצבה בקצה העמוד הימני, וצלוחית סוכריות הידקה את העמוד השמאלי. היא לא נתנה לעמודים להתחלף. שימתינו לו, כמו שהיא ממתנינה.

מרים יצאה מהמטבח לשני רגעים. הוא פתח שלושה כפתורים עליונים בחולצתו ושטף את פניו. כשהתרומם מן הכיור, חש בגופה הגדול והעירום נצמד אל גבו. איבריו נמתחו.

– "מרים..." אמר בקול קר, קול שבו לא דיבר אף עם אחת ממאהבותיו מלבדה. "זה נגמר. את חופשייה ממני. אני לא רוצה אותך יותר." הוא לא הסתובב אליה ורק חש כיצד גופה נלחם כדי להינתק מגופו. "אפילו עבדים משחררים אחרי שבע שנים. ואני ואת זה סיפור ארוך. ארוך מדי. זה נגמר. אני לא אבוא יותר."

מרים נעלמה. התפוגגה. למעשה, היא חזרה לתלות כביסה. אילו הייתם עוברים באותו יום ראשון ברחוב אלנבי בשעה ארבע וחצי לערך, ייתכן שהייתם חשים בטיפות כבדות ניתכות על ראשכם. ייתכן שהייתם סבורים כי אלה טיפות מהשמלות הפרחוניות שנתלו זה עתה על חוטי הכביסה במרפסת הקומה השנייה, אך טיפות הזולגות משמלות אינן מלוחות. היא ייבבה והמשיכה לתלות ברעד את הבגדים הבודדים שנשארו בסל, וביניהם גילתה לפתע גופייה לבנה שיפתח שכח אצלה. דקה ארוכה הישירה מבטה ודימיינה כי הבית ממול נעלם, וכי אין עוד צלילי מכוניות ברחוב. קץ כל הדברים. היא טמנה ראשה

בגופייה הרטובה, ודמעותיה יבשו. כתפיה עלו וירדו, ותדע שחופשייה היא.
אך מה טעם לה בחופש?
"החופש הוא שקר", מילמלה, ונפשה נקברה בגופייה הרטובה.

5. אלה

אלה ישבה בבית קפה אפלולי על חוף הים. תחילה שיחקה במשקפי השמש השרוטים שלה ולאחר מכן החלה כוססת את ציפורניה האכולות ממילא. מאז התקשר אליה אמש, חשה שנולדה בה מחלה. שמלתה השחורה, שאותה קנתה כשעוד למדה בלשנות באוניברסיטת תל-אביב, לפני כעשור, החלה נפרמת ממש בבוקר אותו יום ראשון, והיא האמינה כי אין זו מקריות. לבעלה אמרה כי היא זקוקה לטיול, ולו לא נותר אלא להנהן ולחתוך לעצמו פרוסת עוגת לימון גדולה יותר משרצה, כמו חישב להיחנק ממנה.

היא ניסתה להיזכר באחד משירי בודלר שפעם עוד היה עוזר לה, אך הסחרחרת מנעה זאת ממנה, ולכן פשוט מצצה את הלימון שדגה מתוך כוס המים הפושרים שמולה. היא ביקשה מן המלצר להנמיך את המוזיקה, ומשנענתה בשלילה, ידעה כי זהו יום שחור. היא שנאה את הקיץ.

– "אלה, אהובה שלי," אמר יפתח במוכניות ומיד השתתק. היא הביטה בו בעיניים עצומות. היו לה אוזניים עצומות, ששיוו לה מראה נערי מעוות מעט. צווארה הלבן האדים משריטותיה. הוא תיאר לעצמו שהיא הקיאה מהבוקר. הוא טעה, היא הקיאה מיד בתום שיחתם אמש, ולא חדלה עד שהפרכוסים הכריעו אותה.

– "אתה איש אפור, אני לא מבינה מה מצאתי בך," פקחה עיניה והציתה סיגריה.

– "אלה..."

– "דבר. נו, דבר כבר!" אמרה וכיבתה את הסיגריה באלימות על שולחן העץ. המלצר הבחין בזה, אך לא העז להעיר לה. יפתח חשב לחזור על אחת הנוסחאות שכבר השתמש בהן, אך השתיקה היתה חזקה ממנו. הם ישבו כך זמן רב מדי, וכל המילים שיכלו לומר איבדו ממשמעותן.

– "אין מילים," אמר יפתח.

– "יש," אמרה אלה. "תגיד לי משהו. בבקשה." היא כיחכחה בגרונה וניסתה לפלוט איזה קוץ, אך הקוץ הרמיוני סירב להיפלט.

– "מה? הבנת כבר הכול," אמר יפתח.
 – "כן... אז מה עכשיו? כל אחד לדרכו? שוב בדידות?"
 – "יש לך את בעלך," אמר יפתח.
 – "ולך את אשתך," ענתה.
 – "אין לי אישה," אמר יפתח.
 – "מה?"
 – "אין לי אישה. כבר מזמן רציתי להגיד לך את זה. אני לא נשוי. זה היה שקר מיותר."
 הם שתקו. אלה הרגה זכוב עייף.
 – "אולי עכשיו אתה משקר? אולי גם זה מין שקר מיותר שכזה?"
 יפתח שתק.
 – "אוי, יפתח... כמה שאתה ילד... ילד טיפש. מה המצאת? אלוהים..."
 היא שלפה טבלייה לבנה מתיקה ובלעה אותה בלי מים. "תגיד לי רק דבר אחד – אתה נפרד רק ממני, או מכל המאהבות שלך?"
 – "מכולן."
 – "טוב. להתראות, רמאי."
 – "להתראות," אמר, והוסיף: "תודה."
 – "מה תודה? ניפגש בהלוויה שלי." אלה הרכיבה את משקפי השמש שלה והתרוממה. יפתח ידע שהיא מבינה אותו, ולרגע אף חשב לנשק אותה.

היא הלכה. אך לא לכיוון הבית. היא צעדה על החול. ברגע מסוים נתקפה חולשה, מעדה ונפלה, אך מיד קמה, ניצרה את שמלתה והמשיכה. היא שנאה את הים. "אין יותר בנאלי מהים," אמרה לו פעם.

6. ד"ר אדלר

בשעה שש עדיין היה אור בחוץ. הוא שתה ושתה ולא רווה. השיר הצועני פרח לגמרי מזיכרונו, והוא חש כי איבד דבר-מה גדול. בעוברו ליד ממטרה, שקל לטבול במימיה את שערו היבש, אך זקנה שהביטה מן הקומה השנייה, מנעה ממנו במבטה התקיף מלנהוג כך. ד"ר אדלר לא ציפתה לו. הוא לא ידע את מספר הטלפון שלה. היא תמיד סיימה לעבוד בין שש לשבע, והוא אהב לקרוא את הז'ורנלים בחדר ההמתנה הקריר, שריח ורדים הותז בו מדי כמה שעות. כאילו כדי להכעיס, ארבעה חולים המתינו בתור, והוא נאלץ להמתין. אם מי מקוראי שייך למעמד תפוחי הכיסים וקצרי הרואי – הרי

שהוא מטופל של ד"ר אדלר, רופאת העיניים הנחשבת ביותר בצפון תל-אביב. ארבעת החולים מיצמצו לעברו בקטרקט המתקדם שלהם, כמו ידעו את כל מאווייו הנאלחים.

לאחר שיצא החולה השלישי, הוא התפרץ ונכנס אל חדרה של הרופאה. – "יפתח, אתה בסדר?" היא הביטה בו כדרך שנהגה להביט בחולים, בעין סוקרת, מעט מלמעלה, באותה חשדנות קלה שתמיד התנוססה בעיניה. כעת סיפרו לה אישוניו כי לא ישן זה כמה לילות. גבות עבות היו לה, ושער קצר ויפה להפליא. היא הפשילה את החצאית כלפי מעלה ואמרה: "אני ילדה לא טובה."

– "ד"ר אדלר," אמר החולה בפתחו כדי חריץ את הדלת. הרופאה זינקה מן השולחן שעליו נשענה וצעקה בבהלה: "סגור!" החולה פלט משהו בידיש וטרק את הדלת.

– "למה לא אמרת שנשאר עוד פציינטים?!"

– "הוא כנראה הגיע אחרי שנכנסתי," פלט יפתח במבוכה.

– "אתה מטורף? למה לא נעלת את הדלת כרגיל?" ד"ר אדלר באמת לא היתה מרוצה.

– "תקשיבי, יפעת... אני לא יודע איך להגיד את זה."

– "מה?... מה?!"

– "אני רוצה הפסקה."

– "מה זאת אומרת הפסקה?" יפתח שתק. "אני לא מבינה, מה, אני הצגה

בתיאטרון? למה אתה מתכוון?"

– "אני ואת. די."

– "אבל למה?" שאלה וצנחה לאט על השטיח מקיר לקיר, לרגלי יפתח,

אוחזת בחוזקה בכרכו.

– "לא יודע."

– "יפתח!"

המזגן זימזם, ונדמה כי הדגים באקווריום נקשו בזוגית בתחינה.

– "אם זה עניין של כסף, אני אתן," אמרה ד"ר אדלר בהחלטיות.

– "אף פעם לא ביקשתי כסף," נהם יפתח חלושות.

הם אמרו עוד כמה משפטים חסרי משמעות. הוא לא הצליח להסביר לה דבר. היא ניסתה לפתות אותו. היא ליקקה את ידיו, והוא דחף אותה מעליו.

– "אני מוכרחה להיות הזונה שלך – אחרת אני כלום."

– "פפפ..." נשף יפתח.

נרמה לי שהיא אפילו קרעה את לוח המספרים והאותיות שעל הקיר, אך כל זה אירע לאחר שיצא. בדרכו החוצה פגש את הפציינט הרביעי, שעדיין חיכה. הוא שתק והביט ביפתח בכעס.

– "מה?! שאל יפתח.

– "כלום, אתה טיפש", ענה הפציינט.

7. סביון

"קטנה, את פנויה?... יופי, אני מגיע," אמר יפתח בטון שליו מטלפון ציבורי. הוא נכנס למלון והתמהמה ליד דלפק הקבלה. הוא סירב לעלות לשולחנם הקבוע בטרקלין שבקומה השבע-עשרה, והתעקש לפגוש אותה בלובי. סביון, מנכ"לית מלון "ריביירה", היתה אישה אמידה, לבושה היטב, בעלת חוש הומור מופלא וכישרון להיות אכזרית בצורה קיצונית. היא הביטה בו כדרך שמביטים בילדים. היא אהבה ילדים. מעניין הדבר – אהבתה לילדים מעולם לא נקשרה במחשבתה למעשה האהבה. יפתח לא מיהר לדבר. הוא האזין בנחת לסיפורי המלון החדשים, לוגם מכוס הג'ין שהזמינה עבורו. הוא אהב ג'ין, והיא – ויסקי. עם קרח. אבל בלובי, שלא כמו בטרקלין העסקים המספק פרטיות, לא יכלה סביון להרשות לעצמה מותרות שכאלה. לא נעים מהעובדים. המלצר השנוא על יפתח הגיש להם את המשקאות, קרץ בגסות בהמית ונעלם.

– "בעיה, סביון, אני בכעיה."

– "למה?" שאלה ברפרוף. ועיינה בתפריט.

– "אני צריך לעזוב אותך."

– "המחירים פה באמת יקרים נורא," אמרה.

– "סביון," הגה את שמה ונשטף געגועים לאישה שעוד רגע יאבד. היא לא

באמת זקוקה לו. יש לה לא מעט מאהבים, המלצר המזעזע ההוא, למשל.

– "יפתח, תירגע, זה בסדר," אמרה. "אף פעם לא התחייבת לכלום בפני. לא

חתמנו על חוזה. אבל אני מקווה שלא תיעלם לגמרי. אני אוהבת לדבר איתך."

– "למה בכלל רצית אותי מהתחלה?" שאל יפתח לאחר רגעים ספורים.

– "היית אומלל כזה. בדיוק כמו שאני אוהבת. והיית מצחיק. אבל זה עבר.

ומניסיוני זה עובר רק כשמתאהבים באמת. אתה מאוהב?"

– "כן," הודה בחיוך עצוב.

– "נו, אז למה כל הטרגרדיה, זה דבר טוב. מה, עזבת את כל יתר הבנות

בשבילה?"

– "כן. היום." ויפתח פתח וסיפר לה את מאורעות כל אותו יום ראשון משונה.

– "כן... ידעתי שד"ר אדלר תעשה בעיות. עכשיו יהיה לי קצת מביך לראות אותה. חשבתי להחליף ערשות. והריקי הזאת... אף פעם לא חיבבתי אותה. אבל חבל לי על מרים. היא אישה טובה."

הוא הודה בכול, תמיד סיפר לה הכול, וכעת חש הקלה. אך ברגע שיצא מן המלון, נתקף חרדה אדירה. והים היה דומם. ולא היתה רוח. רק זכוכים ומין הבל שעלה מן האספלט. נהג מונית ניסה לשדל אותו לנסוע, אבל לא היה לו כסף. בשנים האחרונות סביון קיימה אותו. עכשיו הכול נגמר. הכול נגמר. יעל, כעת הוא מוכן לקראת יעל.

טהור ותמים, ישר ונקי כפיים, צעד יפתח אל ביתה של אהובתו האמתית, שלמענה הקריב הכול. האישה הראשונה הצעירה ממנו, שאיתה הוא מנהל יחסים. יעל – ציירת בת עשרים הלומדת בקמרה אובסקורה ומאמינה שקוקאין זה מפחיד הרבה פחות מהרואין.

*

החיים הם מקום משונה לחיות בו. עת גֵּרש אהבה ועת אהוב. עת בער מחלות ועת חלה. שלושה חודשים לאחר שהכירו, גילה יפתח כי יעל חולה במחלה קטלנית. וארבעה חודשים לאחר מכן, גילה כי נדבק.

בחודש השישי להיכרותם החל שערו החלבי לנשור. ושירת האמבולנס צרמה באוזניו בדרך לבית החולים. יעל ישבה לצדו והקריאה לו פרקים נבחרים מתוך "עור היחמור". גופו הגיב בצורה חמורה בהרבה מגופה למחלה. איש רגיש היה יפתח, ולא נותרה בו אמונה. אך לא כלה חשקו.

לאחר שבעה חודשים נודע דבר מחלתו לכל שבע מאהבותיו. כל אחת ממקורותיה היא. חלקן עקבו אחריו במשך כל אותו זמן. חלקן קיוו מאוד. חלקן שמעו במקרה. עיר קטנה היא תל-אביב, והרבה ציפורים קטנות בה.

באחד הימים, שהיה כנראה יום סגריר, מאותם ימים שבהם תמיד נדמה לי כי כל האנשים מלבדי, מגדול עד קטן, שותים את תמצית חייהם כה טוב מחמם ומשקיט, בבוקר אותו יום, התייצבה בדלפק המודיעין של בית החולים "איכילוב" אישה כפופה, שתווי פניה העידו על עייפות הנמתחת לאורך שבעה חודשים לפחות, וביקשה לראות חולה בשם יפתח בן-שם.

– "מה שמך?" שאל רופא שהיה במקרה במקום.

– "ריקי. ריקי גולן," אמרה האישה.
 – "את קרובת משפחה?"
 – "אה... לא. לא בדיוק," ענתה.
 – "שלום," אמרה אישה אחרת, וצעיעה הסגול הפיץ ניווח של יין ארום
 עדין. ריקי לא התאפקה והציצה בה. האישה הסבירה לרופא כי שוחחה בטלפון
 עם אחת האחיות וקיבלה אישור לראות את יפתח בן-שם, המאושפז כאן זה
 חודש. "מי זו?" חשבה ריקי בלבה. "חודש שלם! הייתכן כי זו אמו?"
 שתי הנשים הביטו זו בזו. הרופא כיוון את שתייהן לאותו חדר. הן לא זעו
 ממקומן.
 – "את אימא שלו?" שאלה סביון את ריקי.
 – "לא. ואת?" אמרה ריקי ומיד התחרטה על שאלתה המטופשת, שכן
 הבינה כי מולה עוד מאהבת.
 סביון חיכה. היא ניחשה שריקי היא העומדת לפניה. "היא אמנם חביבה,
 אבל זה קצת מוגזם," חשבה, ומיד נתעצמו געגועיה אל יפתח.
 בעוד הן עומדות וסוקרות זו את זו, הגיעה אישה שלישיית אל המקום. היא
 חבשה פאה נוכרית ולבשה גרביים שחורים ועבים שנמתחו עד לברכיה. היא
 הרכיבה משקפי שמש, ונדמה כי בוששה בהיותה כאן. "סליחה, אני מחפשת
 חולה... אה... סליחה... מה? איך קוראים לו? ... יפתח. יפתח בן-שם..."
 שתי הנשים פנו באחת אל הגר בפליאה נרגשת.
 – "הוא מטורף," פלטה ריקי.
 – "שלום," פנתה סביון אל הגר, וזו הגיבה בצווחה קצרה ואיומה.
 בזמן שחיכו למעלית, הגיעו גם אלה ומרים. לא ריקי ולא הגר לא חשדו
 כי גם פניהן מועדות לאותו חדר 6 מיטה 2, באותה המחלקה. מרים נראתה
 כאחת המנקות המבוגרות בבית החולים, שרק מפאת רחמים אינן מפוטרות,
 ואלה נראתה כמזכירת כירורג נירוטית.
 בעודן מסתודדות במסדרון ומתוודעות זו לזו, על פי יוזמתה של סביון,
 כדי שלא להבהיל את החולה עד מוות, ובניסיון לטכס עצה ומוצא מן המצב
 הבלתי-נעים, נשמעה זעקה טרגית: "איפה אתה, בן זונה? מטורף? איפה אתה,
 יקר שלי? חיפשתי את שאהבה נפשי... ולא..." שיערה של לבנה האפיר בשבעת
 החודשים שעברו מאז ראתה לאחרונה את יפתח. היא נדחקה בין הנשים. "תנו
 לעבור..." מילמלה בכלכול.
 – "חכי לתורך," זרקה אלה. לבנה נעצרה במקומה וסקרה את חבורת
 הנשים. סביון הכניסה אותה בסוד העניינים ובתגובה היא רק ביקשה כוס מים,
 והתיישבה בחדות על הרצפה. מרים הביטה אבודה על האחרות, שקית עם סיר

מרק קטן ותפוחים בידה, וחשבה כיצד תוכל לעזור לו, אם בכלל ירצה את עזרתה, כי הרי "יש לו כל כך הרבה גברות יפות," חשבה לה. הגר, שספר תהילים בכריכת כסף נח בכיסה למענו, ניסתה להתחמק מן המקום, אך רגליה לא הלכו לאחור.

יפתח בן-שם שכב במיטה שממנה לא קם זה חודש תמים, וחשב על בלזק הזקן ועל מראם הנִסְקָה. תחילה ראה מין ערב-רב של זרועות וזוגות עיניים נדחקים בדלת, ולאחר מכן ראה רק אחת: ד"ר אדלר, שהגיעה אחרונה, אך נעמדה ראשונה, וזר פרחים סגולים בידה. "יפתח, מה קורה פה? מועדון מעריצות? שמעתי שאתה גוסס, אבל מתברר שהכול אצלך כרגיל."

לצד יפתח ישבה יעל, גופה הנבוך התרומם מעט מעל לכיסאה וכל גווה סימן שאלה. הנשים הצטופפו בחדר.

– "מה, זאת?" שאלה לבנה בקול מאיים והצביעה על יעל.

– "היא קצת רזה, לא?" אמרה ריקי בקול נכאים.

– "ג'ירפה..." מילמלה ד"ר אדלר.

– "חסרת ניצוץ, חסרת תקווה, חסרת חזה," אמרה אלה.

– "יפתח, יפתח..." אמרה סביון ונשקה למצחו.

– "הבאתן סיגריות?" שאל יפתח בקול מרומם, אך הנשים ראו שהוא חלש.

פניו התנפחו, וורידיו ציירו שבילים על זרועותיו הרזות והמחוררות. ד"ר אדלר בחנה את אישוניו. מרים והגר נותרו לצד משקוף הדלת ודמעות נקו בקצות עיניהן. היתה תחושה כי עוד רגע קט ויאחזו ידיים בפחד, כשתי תאומות קטנות.

– "יפתחי, מי כל הנשים האלה?" שאלה יעל בבעתה.

– "יפתחי?! "נזעקו חלקן, וסביון הניחה ידה על כתפה באומרה:

– "תקשיבי, לוליטה, סיימת את העניינים שלך כאן. תחזרי למי שנתן לך

את המחלה הזאת, ותעזבי אותנו בשקט, אה?"

יעל נמלטה מן החדר לקול מלמולם החרישי והמבשר רעות של הווילונות שענו במקומה.

– "מה זה לוליטה?" שאלה מרים את הגר.

– "ספר כזה," ענתה זו.

– "טוב. חכו לי כאן," אמרה סביון. ד"ר אדלר, רופאת העיניים שלה,

הביטה בה כמו מבעד לזוגיות מוחשכות. היא לא האמינה שגם היא היתה אחת ממאהבותיו של יפתח. מי הוא היפתח הזה? מין פרח מטופש ובלתי-מגולח, ששורק כל הזמן שירים שאיש לא מכיר. ובכל זאת יצאו השתיים וניהלו שיחה נוקבת עם רופאו של יפתח. בזמן השיחה, לבנה הספיקה לסטור על פניו של

יפתח פעמיים, אלה יצאה להקיא, וריקי בכתה. הגר התפללה בקול חרישי, ולמראה האובה נמלאה חשק אף יותר מבעבר, ומרים לא מצאה הזדמנות נוחה להציע לו כף ממרק העוף שהכינה לו, ולכן לא אמרה דבר, ואף לא הביטה בו ישירות. לו ביקש, היתה מביטה. אך הוא לא ביקש.

בסוף השיחה הכול סוכם, הוחלט ושולם: הן לוקחות אותו מכאן. סביון וד"ר אדלר החליטו, שמוטב לשכור את שירותיו של פרופ' שלום – מכר משותף, איש משכמו ומעלה, מומחה בעל שם עולמי – שיטפל בו באופן פרטי בדירה שסביון תשכור לו בקומה העשרים וחמש של בניין ישרוטל ברחוב בן-יהודה.

*

השעות הזדווגו, והולידו ימים ושבועות וחודשים. חמישה חודשים. סביון וד"ר אדלר התחלקו בהוצאות העתק שנדרשו לשם אבזור החדר ששכב בו יפתח בכל האַטְרִיבוּטִים הנחוצים לחולה. חֶלְמַת נדירה – זה היה שם המחלה של יפתח. הרעל עזב את דמו בהדרגה, ולמן החודש השלישי, הטלת שתן שוב היתה פעולה מהנה. הנשים טיפלו בו במשמרות. הגר אמרה לבעלה שהיא עוזרת לזקנה בודדה, ריקי שיקרה שמצאה עבודה נוספת – כל אחת וסיפורה היא. יפתח ישן הרבה בתחילה, אך כשאזר כוחות, החל משעשע את הבנות. הוא חבש גרביים לידי והציג תיאטרון בובות קטן. אלה היו הימים היפים בחייו. הודות לימים אלה למדה הגר את כל ספר תהילים בעל-פה, ומרים נהגה לבשל מדוי יום לכל יתר הבנות, וזכתה למחמאות רבות. ד"ר אדלר היתה מגיעה בערבים ודואגת שיעמעמו את האור כדי שלא יזיק לעיניו. אלה קראה באוזניו שירים של בודלר בצרפתית, והוא התענג בלי להבין מילה. סביון עזרה לילדיה של ריקי להתקבל לגן יוקרתי בהנחה. הן רחצו אותו ודאגו שייקח את התרופות בזמן. כשהתלונן, הזעיקו בדחיפות את פרופ' שלום. וכולן דיברו תמיד בלחש. בחדרים האחרים של בניין ישרוטל אנשי עסקים עשו עסקים, ואיש לא חשד שבקומה העשרים וחמש חיה מין חבורה משונה שכזאת. אבל היתה שם אווירה ביתית. אולי אף ביתית יותר משהיתה בבתיהן של כל אותן נשים.

לילה אחד, בעת המשמרת של לבנה, הסיר יפתח מעליו את השמיכה וניסה לקום. רגליו היו נוקשות. לבנה, שנרדמה על הכורסה לצדו, הופתעה כשחשה ביד החופנת את שדה בחוזקה. עטופת שינה, היא התפתתה לרגע להתמסר ליפתח, אבל התעשתה וגערה בו. "מספיק יפתח, זה כבר לא מתאים."

היא בילבלה אותו מאוד. הוא חזר למיטתו והתקשה להירדם.

בתום חמישה חודשים של עירויים, תרופות וטיפולים, וניתוח אחד בהרדמה מקומית, הודיע פרופ' שלום שיפתח הבריאה. "ייתכן שבגיל מבוגר הוא יחוש סחרחורות עם שינוי מזג האוויר, אבל אם ישמור על עצמו – הכול יהיה בסדר," אמר פרופ' שלום והגיש חשבון אחרון בהחלט, בעל חמש ספרות.

בבוקר שבת התאספו כל הבנות יחד בדירה, וסביון נשאה דברים. כששמע שהבריאה, ניסה יפתח תחילה להתנגד, והתלונן על גודש באף, אבל סביון השתיקה אותו וביקשה לדבר.

– "כולן יסכימו איתי שאלה היו חמישה חודשים יפים. הכרתי נשים מופלאות, חזקות ויפות וחמות ואוהבות. מילדות תמיד חִבַרתי לבנים. עכשיו, לראשונה, יש לי חברות. תודה לכן. יהיה משונה לא להגיע לכאן יותר. נדמה שעד יומי האחרון אתעורר בשלוש לפנות בוקר, אני שכל כך אהבתי לישון, כדי להגיש תרופה או למדוד חום. אבל זה נגמר כאן. דיברנו הרבה והגענו להסכם, יפתח."

יפתח הזדקף בחשש על מיטתו ומולל את הגרבי-הכובה בין ידיו.
– "אתה הולך הביתה עכשיו, וחוזר לכאן בעוד יומיים, בשעה עשר בדיוק, עם החלטה."

– "איזו החלטה?" שאל יפתח.

– "אנחנו רוצות שתחליט עם מי אתה רוצה להיות. רק אחת. אל תעשה פרצוף כזה. זה לא הוגן יותר. אחת שאותה אתה אוהב. ייתכן שאותה אחת לא תרצה אותך יותר, ואז תישאר לבד. אבל אלה החיים."
– "איזה משפט בנאלי..." אמר יפתח בחיוך מבוהל.

– "החיים בנאליים," אמרה סביון. כל היתר שתקו ויצרו גוש מאוחד ותקיף. יפתח קם, הסיר את הפיג'מה הלבנה והיוקרתית ולבש את בגדיו, שהמתינו כל אותם חמישה חודשים על ספה מרוחקת.

– "שלום," אמרה אחת מהן, ויפתח לא הצליח להבין מי.

– "שלום, אה?" אמר בקול חנוק, הפריח נשיקה אומללה באוויר ויצא.

*

יפתח הרגיש נבגד. יומיים לא אכל דבר ולא הוציא מילה מפיו. הוא התהלך בחדרו וחש כי הוא מאבד את שפיות דעתו. הוא רצה למות, אפילו ניסה לשלוח יד בנפשו, אבל נתקף צחוק משונה שהפחיד אותו.

לבסוף החליט. הוא בחר ביעל, הציירת ארוכת הצוואר. הוא התגעגע אליה. זה חמישה חודשים לא ראה אותה. הוא הרגיש שהם לא הספיקו לחוות את אהבת האמת שעליה חלם. אם הוא החלים, הרי שגם היא יכולה. הוא חשב שהחלטה כזאת לא תעליב אף אחת מהבנות שטיפלו בו במסירות. ובאמת – לכו נטה אל יעל.

בבוקר יום שני, בחמש דקות לעשר, הופיע יפתח, מלוכלך ועייף, בפתח מלון ירוטל, אך השומר עצר בערו.

– "בוקר טוב, לאן אדוני?"

– "אני? אה... יש לי כאן פגישה. בקומה עשרים וחמש."

– "מה שם המשפחה?" שאל השומר ופתח קלסר שחור.

– "בן-שם," אמר יפתח בחוסר סבלנות.

– "אין כאן," ענה השומר. יפתח הרהר רגע.

– "לא! שם המשפחה שלי בן-שם."

– "אני צריך את שם המשפחה של הדייר שהזמין אותך," אמר השומר בקול צלול.

יפתח חש עקצוץ מעצבן בין גבותיו.

– "תקשיב, אני חייתי כאן חמישה חודשים!"

– "אף פעם לא ראיתי אותך," אמר השומר.

– "הייתי חולה! לא יצאתי מהבית! היתה לי חלֶמֶת נדירה!"

– "תקשיב..." פתח השומר, אבל יפתח קטע אותו.

– "לא, תקשיב לי אתה! אם אתה לא מכניס אותי, אתה תיקלע לבעיות רציניות!"

השומר סקר את יפתח בהתלבטות.

"עלה איתי למעלה," אמר יפתח. "תראה בעצמך שמחכים לי שם!"

השומר השתכנע, ועלה עם יפתח במעלית לקומה העשרים וחמש, לא לפני שסיגן:

– "אם יתברר ששיקרת..."

דלת המעלית נפתחה, ויפתח לא ידע על איזו דלת לנקוש.

– "נו!" דחק בו השומר.

– "הנה, זה כאן!" קרא יפתח ונקש על הדלת הקרובה.

איש עסקים מגולח למשעי, מדיף ריח סיגר, פתח את הדלת, ויפתח התנצל מבוהל וחיך אל השומר בטיפשיות.

– "איך יכולתי להתבלבל – זה כאן," אמר יפתח ונקש על הדלת ממול.

זקנה מהודרת פתחה את הדלת בחיוך מצועצע ולחשה: "שלום..."

יפתח האדים מזעם ורץ אל הדלת האחרונה, אך מתוכה הגיחה ילדה קטנה על קורקינט חשמלי.

השומר תפס את יפתח בצווארנו ורחף אותו אל המעלית. הוא בעט אותו אל מחוץ למלון וצווח קללות, שיפתח לא שמע מאז ילדותו. בחיפזון ובאימה ניגש יפתח לטלפון ציבורי וחייג בגוביינה למלון "ריביירה".

– "קשרי אותי עם המנהלת!" צרח על פקידת הקבלה.
– "המנהלת? מי מבקש? אסור לי בכלל לקבל שיחות גוביינה," אמרה פקידת הקבלה בקול של מסטיק.

– "המנהלת, לעזאזל! סביון!"
– "לדעתי, יש לך טעות. הגעת למלון 'ריביירה'. למנהל קוראים דן סדן," היא אמרה.

– "לא נכון! קוראים לה סביון, והיא עובדת שם עשרים שנה!" צרח יפתח.

– "אתה טועה," אמרה פקידת הקבלה, ויפתח שמט את השפופרת.
– "מה קורה כאן?" שאל יפתח והתמהמה רגעים אחדים. "קיבלתי החלטה. בחרתי ביעל. אבל לא ייתכן שמרגע שבחרתי, כל היתר נעלמו! התפוגגו מן העולם?!" הוא פתח בריצה אל ביתה של יעל.

– "למה חזרת כל כך מוקדם מהעבודה?" שאלה יעל כשפתחה את הדלת, ונישקה את לחיו בחופזה. – "סלח לי, יש לי משהו על האש," אמרה ונעלמה אל תוך הדירה. יפתח נכנס לאט, בלי להבין דבר, כי לא עבר זה שנים רבות. הוא ראה סלון ובו שולחן עץ יפה ועליו אגרטל עם פרחים, שמתאים היה לו לקנות למישהי שהוא באמת התכוון להרשים. הוא המשיך ופסע במסדרון, ורגליו כמו הכירו את מגע השטיח מקיר לקיר מבעד לסוליות הנעליים, כאילו התהלך כאן פעם יחף. הוא הכיר את האור שבקע מאחת הדלתות, וראה בדמיונו את הצוהר הקטן בחדר האמבטיה. הוא זיהה את הריח בבית: ריח של צהריים מתקרבים.

תחושת הביתיות התעצמה כשנכנס אל חדר קטן, שבו, על שרפרף כהה ליד מיטת פוטון נמוכה, הונח פתוח "חווה הנישואין" מאת א' דה בלזק, ויפתח הבין שהחדר הוא חדרו. הנה, הגרביים הכחולים שלו על הרצפה, ותצלומיו על הקיר. יפתח ידע בכירור שעל ספה זו נרדם אמש, ושהאישה שפתחה היא אשתו והבית ביתו והכול היה חלום.